

Хартія захисту прав пацієнта у Словацькій республіці

Хартія прав пацієнтів в Словацькій Республіці розроблена на підставі Конституції Словацької Республіки та чинного законодавства країни: закону Національної ради Словацької Республіки за № 277/1994 Зб. «Про охорону здоров'я» з внесеними поправками, закону Національної ради Словацької Республіки за №. 272/1994 Зб. «Про охорону здоров'я населення» з внесеними поправками, закону Національної ради Словацької Республіки за №. 273/1994 Зб. «Про медичне страхування, фінансування медичного страхування, створення системи загального медичного страхування, про створення відомчих, галузевих, юридичних та державних страхових медичних компаній», з внесеними поправками, закону Національної ради Словацької Республіки за № 98/1995 Зб. «Про лікувальний процес» зі змінами, а також на підставі документів міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй, Всесвітня організація охорони здоров'я, Рада Європи та Європейський Союз. Вона складається з преамбули та 10 статей. У окремих статтях хартії описані права і свободи людини в сфері надання їй медичної допомоги, а саме: загальні права пацієнтів, право на інформацію, згода пацієнта, згода пацієнтів, які не мають права приймати самостійні рішення, конфіденційність інформації, лікування та догляд, догляд за невиліковно хворими і вмираючими, подання скарг отримання компенсації.

Здоров'я є однією з найважливіших людських цінностей

Відповідно до визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я "здоров'я - це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не лише відсутність хвороби чи інвалідності". Кожен несе відповідальність за захист та збереження власного здоров'я, але в той же час суспільство повинне забезпечити належні для цього умови.

Кожна людина має право на здорові умови життя та безпечне для життя навколишнє середовище, на охорону здоров'я, на медичне обслуговування та на належну допомогу у випадку захворювання, ризику захворювання, чи постійних негативних впливів на стан здоров'я. Під поняттям «охорона здоров'я» необхідно, перш за все, розуміти загальну та первинну профілактику, а також запобігання шкоди здоров'ю. Відновлення здоров'я - це процес лікування, включаючи реабілітацію (довготривале відновлення здоров'я).

Індивідуальні права пацієнтів на охорону здоров'я базуються на правах людини на людську гідність, самовизначення та незалежність. Право на охорону здоров'я



визначається як право скористатися перевагами системи охорони здоров'я та медичними послугами, доступними в державі.

Кожен має право на доступ до такого стандарту охорони здоров'я, котрий відповідає чинному законодавству Словацької Республіки та сучасному стану медичної науки. При реалізації прав пацієнтів до них можуть застосовуватись лише ті обмеження, які не суперечать Декларації прав людини. Право на відповідну якість охорони здоров'я означає, що робота медичних працівників повинна бути на високому професійному рівні. Метою законодавства у сфері охорони здоров'я є забезпечення відображення даних принципів у правових нормах.

Стаття 1: Права та свободи людини в охороні здоров'я

1. Кожна людина має право на повагу до її основних прав та свобод під час надання їй медичної допомоги.
2. При наданні медичної допомоги забороняється дискримінація за ознакою раси, кольору шкіри, статі, релігії, політичних чи інших поглядів, національного або соціального походження, майна, статі чи іншого статусу.

Стаття 2: Загальні права пацієнтів

Кожна фізично, чи психічно хвора людина, або постраждалий, чи той, який знаходиться під загрозою такого стану, вважається пацієнтом і має право на профілактичну допомогу, діагностику та лікування з метою відновлення здоров'я, пом'якшення наслідків такого стану, або запобігання подальшому погіршенню стану здоров'я.

1. Пацієнт має право на таку охорону здоров'я, включаючи профілактику, яка гарантується законодавством про охорону здоров'я.
2. Пацієнт має право на прагнення до максимального збереження здоров'я.
3. Пацієнт має право на охорону здоров'я згідно його стану здоров'я та ступеня інвалідності. Держава повинна створити умови для надання медичної допомоги на професійному рівні, плавно, безперервно та доступно.
4. Пацієнт має право на вільний доступ до медичної допомоги.
5. Пацієнт має право обирати і змінювати лікаря та медичний заклад, за винятком обмежень, встановлених спеціальним законом.



6. У разі серйозної загрози життю або здоров'ю пацієнт має право на медичне лікування в будь-який час у найближчому медичному закладі.
7. Пацієнт має право на те, щоб лікар, який надає йому медичну допомогу амбулаторно, при необхідності направляв його на обстеження до лікарів, котрі надають вторинне та наступне медичне забезпечення.
8. Пацієнт має право брати участь у процесі медичного обслуговування, у прийнятті рішень щодо свого здоров'я та лікування.
9. Пацієнт має право на якісне медичне обслуговування, яке відзначається високим професійним рівнем, використанням сучасних технологій, а також достойним, етичним та гуманним підходом.

Стаття 3: Право на інформацію

Інформація про надані медичні послуги та доступне лікування є загальнодоступною, тому кожен може використовувати її на основі принципів, викладених у ст. 1 і ст. 2.

1. Пацієнт має право на отримання інформації у зрозумій для нього формі стосовно стану свого здоров'я, в тому числі про характер захворювання й необхідні медичні процедури, яка може бути надана на його вимогу в письмовій формі. У разі неповнолітніх, хворих, позбавлених дієздатності, або хворих з обмеженою дієздатністю, необхідно вибрати відповідну форму надання інформації і повідомити її законному опікунові.
2. Пацієнт має право бути поінформованим про витрати, які будуть ним понесені у зв'язку з наданими медичними послугами, а також про ціни на ліки й медичні засоби, за які він сплачує. Медичний заклад зобов'язаний розмістити у видимих місцях інформацію про вартість вибраних послуг з охорони здоров'я, які надаються пацієнтам.
3. На вимогу пацієнта він має право не отримувати інформацію. Заява пацієнта про те, що він не бажає бути поінформованим, має бути оформлена у письмовому вигляді, або в іншій доказовій формі. Якщо пацієнт відмовляється від отримання повної інформації, лікар зобов'язаний надати йому відповідну інформацію. Метод інформування пацієнта повинен бути записаний у медичній документації. Якщо пацієнт відмовляється від того, щоб бути проінформованим, то інформація не буде йому надана лише за умови, якщо відмова в отриманні такої інформації не завдасть шкоди самому пацієнтові, або іншим особам.



4. Пацієнт або його законний опікун має право перевіряти медичні записи та робити з них виписки.
5. Після виписки з медичного закладу пацієнт має право вимагати письмову виписку з інформацією про діагноз, перебіг захворювання та його лікування.
6. У разі смерті пацієнта право перевіряти медичні документи мають чоловік, дружина, повнолітні особи, які жили з ним в момент смерті, дорослі діти; у випадку відсутності дітей – батьки пацієнта.

Стаття 4: Згода пацієнта

1. Отримання згоди про поінформованість пацієнта є необхідною умовою для застосування будь-яких методів стосовно обстеження чи лікування.
2. Пацієнт має право відмовитись від лікування, або перервати лікування, окрім випадків, передбачених чинним законодавством.
3. У випадку, якщо неможливо отримати згоду від пацієнта, а медичне втручання є необхідним та невідкладним, воно може бути зроблено без згоди пацієнта.
4. Видалити органи з організму живого донора з метою передачі його іншим особам для лікування можна тільки в тому випадку, якщо процедура проводиться з чітким дотриманням законодавства і лише у разі отримання від донора письмової згоди. Донор може передумати в будь-який момент і відкликати згоду.
5. Вилучення органів, призначених для трансплантації або науково-дослідницьких цілей, у донора-трупа можливе лише тоді, коли особа за життя не зробила письмової чи іншої доказової заяви про те, що вона не згодна з таким втручанням у своє фізичне тіло.
6. Отримання письмової згоди про поінформованість є підставою для залучення пацієнта до наукових досліджень та допуску до вивчення клінічних предметів. Ця згода може бути відкликана пацієнтом у будь-який час.

Стаття 5 Згода пацієнтів, які не мають права приймати самостійні рішення.

1. Від імені неповнолітнього, пацієнта з обмеженою правоздатністю, або пацієнта, позбавленого правоздатності, згоду дає його законний представник, опікун, або особа, яка виховує неповнолітнього у прийомній сім'ї.
2. Якщо неможливо отримати згоду від пацієнта з обмеженою дієздатністю, або уповноваженого представника пацієнта, який був позбавлений правоздатності, для медичного втручання необхідне рішення спеціальної комісії. Медичне втручання можливе й без цієї згоди, якщо існує пряма загроза життю пацієнта.



Стаття 6: Конфіденційність

1. Вся інформація про здоров'я пацієнта, поставлені йому діагнози, лікування та прогнози, а також вся інша особиста інформація є конфіденційною під час та після життя пацієнта. Право на конфіденційність та захист даних стосується як часу їхньої обробки, так і періоду заміни даних, включаючи право на захист даних, що зберігаються в електронному вигляді.
2. Інформація з медичних записів може бути надана на письмову вимогу та обґрунтоване звернення прокурора, слідчого, органу поліції або суду у формі виписок.
3. Повна медична документація пацієнта зберігається у медичному закладі протягом 50 років після смерті пацієнта.
4. Інформація про пацієнта та доступ до його медичних записів можуть надаватися в статистичних та наукових цілях відповідно до чинного законодавства.

Стаття 7: Лікування та догляд

Кожна людина має право на медичне обслуговування, яке відповідає стану її здоров'я, включаючи профілактичні заходи з охорони здоров'я та пропаганду здорового способу життя. Послуги з охорони здоров'я повинні бути доступними та базуватись на принципах рівності, без дискримінації, виходячи з фінансових, людських та матеріальних ресурсів суспільства.

1. Пацієнт має право знати основну інформацію (ім'я та прізвище) про медичних працівників, які піклуються про нього та лікують його.
2. Після прийому до медичного закладу обстеження, лікування та можлива госпіталізація пацієнта до медичного закладу здійснюється відповідно до принципів його прав на людську гідність та конфіденційність. Послуги з охорони здоров'я забезпечуються фахівцями закладів охорони здоров'я відповідно до принципів етики та гідності.
3. Пацієнт має право на отримання медичного обслуговування з урахуванням стану свого здоров'я
 - у домовлений або належний час
 - за узгодженими умовами
 - в найкоротший термін, якщо йдеться про гострі або небезпечні для життя стани.
4. Жінка під час пологів за згодою медичного закладу має право на присутність дорослої особи, яку вона обере.



5. Пацієнт має право на належне продовження лікування, включаючи співпрацю між різними медичними закладами.
6. Пацієнт має право на підтримку своєї родини та друзів під час надання йому медичного обслуговування відповідно до умов, встановлених медичним закладом.
7. Якщо відсутні підстави, щоб тримати пацієнта в медичному закладі, пацієнт повинен бути проінформований про причини його виписки або переведення до інших медичних закладів та подальший спосіб лікування, відповідно до чинного законодавства.
8. Якщо до медичної установи приймається дитина віком до шести років, її можна прийняти на підставі рекомендацій оглядового лікаря та у супроводі дорослих. Під час прийому дитини старше шести років і дитини старшого шкільного віку необхідно враховувати психологічний і фізичний стан дитини, а також рекомендації лікаря та особи, яка супроводжує дитину. Обов'язковим є розміщення особи, яка супроводжує дитину.

Стаття 8: Догляд за невиліковно хворими та вмираючими

1. Пацієнт, що має невиліковну стадію захворювання, має право на полегшення симптомів та болю, відповідно до сучасних знань та медичних порад стосовно помираючих.
2. Невиліковно хворий та вмираючий пацієнт має право на гуманність.
3. Пацієнт має право на те, щоб в останні моменти свого життя поруч нього знаходилась обрана ним особа.
4. Пацієнт має право на гідну смерть.
5. Пацієнт має право на відмову від реанімації та застосування медичних процедур, повідомивши про це у письмовій формі. Якщо, незважаючи на адекватне пояснення, пацієнт відмовляється від отримання необхідної медичної допомоги, лікар повинен отримати від нього заяву про відмову від отримання медичної допомоги у письмовій, або іншій доказовій формі.

Стаття 9: Подача скарги

1. Пацієнт має право подати скаргу, якщо він / вона вважає, що його право на охорону здоров'я було порушено.
2. Пацієнт може подати скаргу до директора державної установи охорони здоров'я, в якій він отримав медичну допомогу, державного районного лікаря, державного



обласного лікаря, до Міністерства охорони здоров'я Словацької Республіки та інших установ.

Стаття 10: Право на компенсацію

1. Пацієнт має право на відшкодування шкоди, заподіяної йому внаслідок надання медичної допомоги відповідно до чинного законодавства.

